

په یکم جنوری، کال 2026ء (11 رجب شریف، کال 1447ھ) د پاکستان په هفته وارو
اجتماعاتو کنبی کیدونکے بیان

د لورې فضائل

په دې بیان کنبی به تاسو زده کری...!

... د اووه کولمو وضاحت

... کم خوراک کوئی، صحت مند به اوسی...!!

... د نوره نه ډکه سینه

... د حکیم جالینوس د طب خلاصه

پیشکش

الْمَدِينَةُ الْعِلْمِيَّة

Islamic Research Center

(شعبه: بیانات دعوت اسلامی)

FOR FEEDBACK
(+92) 315 2692 786

GET MORE SPEECHES
(+92) 310 8882 033

اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعٰلَمِيْنَ وَالصَّلٰوةُ وَالسَّلَامُ عَلٰى سَيِّدِ الْمُرْسَلِيْنَ
 اَمَّا بَعْدُ فَاَعُوْذُ بِاللّٰهِ مِنَ الشَّيْطٰنِ الرَّجِيْمِ بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ
 اَلصَّلٰوةُ وَالسَّلَامُ عَلَيْكَ يَا رَسُوْلَ اللّٰهِ وَعَلٰى اٰلِكَ وَاَصْحٰبِكَ يَا حَبِيْبَ اللّٰهِ
 اَلصَّلٰوةُ وَالسَّلَامُ عَلَيْكَ يَا نَبِيَّ اللّٰهِ وَعَلٰى اٰلِكَ وَاَصْحٰبِكَ يَا نُوْرَ اللّٰهِ

نَوَيْتُ سُنَّتَ الْاِعْتِكَافِ (ترجمہ: ما د سُنَّتِ اعْتِكَافِ نِيَّتِ اوکرو)

د دُرودِ پاك فضيلت

د اخري نبی، رسولِ هاشمي صَلَّ اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ فرمان مبارک دے: بے شکہ د قیامت پۂ ورخ به پۂ خلقو کنبی د ټولو نه زیات نزدې ما ته هغه گس وي خوک چي د ټولو نه زیات پۂ ما باندې درود شریف لولي. (1)

سنتے ہیں کہ محشر میں صرف ان کی رسائی ہے | گر ان کی رسائی ہے، لوجب تو بن آئی ہے (2)

وضاحت: د قیامت پۂ ورخ به زمونږه د خوږ آقا و مولا، مکي مَدَنِي مصطفے صَلَّ اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ اوریدلے کیري هم، منلے کیري به هم، که دا خبره وي نو بیا خوز مونږ د کنهکارانو کار وشو.

صَلُّوا عَلٰى الْحَبِيْبِ! صَلَّيْ اللّٰهُ تَعَالٰى عَلٰى مُحَمَّدٍ

د بيان اوریدلو نیتونه

پۂ حدیثِ پاك کنبی دي: اِنَّمَا الْاَعْمَالُ بِالنِّيَّاتِ د اعمالو دار و مدار پۂ نیتونو دے. (3)
 اے د خوږ نبی صَلَّ اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ عاشقانو! پۂ بنو بنو نیتونو د عمل ثواب زیاتیري.

1...ترمذی، ابواب الوتر، صفحہ: 144، حدیث: 484-

2...حدائق بخشش، صفحہ: 192-

3...بخاری، کتاب بدء الوحي، صفحہ: 65، حدیث: 1-

راځئ چې د بيان اوريدو نه مخکې خه ښه ښه نيتونه وکړو: مثلاً ❀ د الله پاک د رضا د پاره به ټول بيان اورم ❀ په آدب به کښينم ❀ ښه په توجه به بيان اورم ❀ خه چې اورم، د هغې به د يادولو، پخپله پرې د عمل کولو او نورو ته د رسولو کوشش کووم.

صَلُّوا عَلَي الْحَبِيبِ! صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَي مُحَمَّدٍ

په رَجَب کښې لوستونکي دُعا

خوږو او محترموا اسلامي وروڼو! د رَجَب شريف مبارکه مياشت روانه ده، اَلْحَمْدُ لِلَّهِ!

د رَمَضَانَ الْبَارِكِ مياشت ډيره رانزدې شوې ده، د نبيانو د نبی، رسول هاشمي، مکي مَدَنِي، مُحَمَّدِ عَرَبِي صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ انداز مبارک وو چې د رَجَب مياشت به کله تشریف راوړلو نو دا دُعا به يې لوستله:

اَللّٰهُمَّ بَارِكْ لَنَا فِي رَجَبٍ وَشَعْبَانَ وَبَلْغْنَا رَمَضَانَ

ترجمه: اے الله پاکه! ته زمونږ د پاره په رَجَب او شعبان کښې برکتونه راعطا کړې او زمونږ رمضان ته ورسوې. (1)

راځئ چې مونږه هم دا دُعا ولولو:

اَللّٰهُمَّ بَارِكْ لَنَا فِي رَجَبٍ وَشَعْبَانَ وَبَلْغْنَا رَمَضَانَ

اُمِّينَ بِجَاهِ خَاتَمِ النَّبِيِّينَ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ

صَلُّوا عَلَي الْحَبِيبِ! صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَي مُحَمَّدٍ

مؤمن په يوه کولمه خوراک کوي

حضرت جَهَّاهِ غِفَارِي رَضِيَ اللهُ عَنْهُ صحابې رسول دے. هغوئي چې کله ايمان راوړو

نو د هغه وخت واقعہ تاسو ته بیانوم. پة مُسَنَدِ اِبْنِ اَبِي شَيْبَةَ (کوم چې د احاديثود کتاب نوم دے، پة دې) کنبې روايت دے: حضرت جَهْجَاهِ غَفَارِي رَضِيَ اللهُ عَنْهُ د خپلې قبيلې والو سره پة شريکه د اسلام قبلولو د پاره بارگاه رسالت ته حاضر شو، شپه وه، لا هغوئي ته اسلامي تعليمات اوريدل او د هغې نه پس ايمان قبلول وو. نو د شپې د هغوئي ميلمستيا او کرے شوه. رسول اکرم، نورِ مُحَمَّدٍ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ صحابه کرامو عَلَيْهِمُ الرِّضْوَانُ ته وفرمائيل: پة دوئي کنبې يو يو گس د ځان سره بوځي او ميلمستيا ورله اوکړي. صحابه کرامو عَلَيْهِمُ الرِّضْوَانُ پة حکم باندې عمل اوکړو، يو يو يې د ځان سره کړو.

بيا پة جومات کنبې رسولِ ديشان، مکي مَدَنِي سلطان صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ وو او جَهْجَاهِ غَفَارِي وو، چا چې اوس ايمان راوړلو. نو جَهْجَاهِ خورِ آقا صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ د ځان سره بوتلو.

بيا د هغوئي د ميلمستيا د پاره يوه چيلې راولولشے شوه او پے دة ته ورکړے شو نو دة ټول پي وڅښل، بيا بله چيلې راولولشے شوه، هغه يې هم ټول وڅښل، داسې د 7 چيلو پي راولولشے شو، دة ټول وڅښل. د دې نه پس خوراک راوړے شو، هغه هم دة ټول وخوړ.

هر څه خو جَهْجَاهِ غَفَارِي خورلي وو، نو خورِ آقا و مولا، مکي مَدَنِي مصطفى صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ دا شپه پة نهره تيره کړه. بله ورځ شوه، بيا دې قبيلې والا ټوله ورځ د صحابه کرامو عَلَيْهِمُ الرِّضْوَانُ سره وو، د دين تعليمات يې اوريدل، اسلام د هغوئي زړونو ته کوز شو او هغوئي ټولو کلمه ووئيله. شپه شوه، ټولو د ماښام نمونځ د جمعې سره ادا کړو. نن بيا رسول اکرم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ صحابه کرامو عَلَيْهِمُ الرِّضْوَانُ ته وفرمائيل: يو يو د ځان سره بوځي! حضرت جَهْجَاهِ غَفَارِي رَضِيَ اللهُ عَنْهُ څوک چې مسلمان شوه وو، صحابي جوړ شوه وو، د هغوئي نن بيا د خورِ آقا و مولا، مکي مَدَنِي مصطفى صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ د ميلمه جوړيدو سعادت نصيب شو. هغوئي له يوه چيلې راولولشے شوه او پي هغوئي له ورکړے شول.

سُبْحَانَ اللَّهِ! پروڼ چې چا د 7 چیلو پی او ټول خوراک په یواځې خوړلې وو، نن هم د یوې چیلې په پټیو مور شو، د بلې چیلې پی چې ورکړې شو نو هغوئي بس کړه. حضرت اُمّ آيْمَن رَضِيَ اللهُ عَنْهَا خوک چې د حُضُور صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ خادمه وه، اوږې فرمائیل: یا رسولَ الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ! دا هغه پروڼه میلمه نه دے؟ نن په دومره کمه باندې مور شو؟ اوږې فرمائیل: ولې نه...؟ دا هم هغه دے. نن دۀ د مؤمن په کولمه خوراک اوکړو، پروڼ دۀ د کافر په کولمه خوراک کړے وو. بے شکه کافر په 7 کولمو خوراک کوي او مؤمن په یو کولمه خوراک کوي. (1)

د اوږه کولمو وضاحت

د دې حدیث پاک دا مطلب نه دے چې د مسلمان یوه او د کافر 7 کولمې وي، د هر چا 7 کولمې وي. دلته د دې خبرې طرف ته اشاره ده چې ډیر زیات خوراک کول دا د کافر طریقہ ده. حُجَّةُ الْإِسْلَام حضرت امام محمد بن محمد بن محمد غزالي رَحِمَهُ اللهُ عَلَيْهِ د دې په شان د یو حدیث په شرح کښې فرمائي: د منافق (یا د کافر) د خوړلو حرص د مؤمن په مقابله کښې 7 چنده زیات وي. (2)

د خوراک مقابلي

خوړو او محترموا اسلامي وروڼو! د حدیث پاک نه معلومه شوه چې کم خوراک کول د مؤمن نخبه ده او زیات خوراک د غیر مسلمو علامت دے. افسوس چې نن سبا دلته د خوراک کلتور ډیر عام دے، د ”خوړه، خښه او صحت جوړ کړه“ نعره وهله کيږي، حالانکې د ډیر خوراک سره صحت نه ښه کيږي،

1... مسند ابن ابی شیبہ، جلد: 2، صفحہ: 108، حدیث: 605.

2... احیاء العلوم، کتاب کسر الشہوتین، بیان فضیلتہ الجوع و ذم الشبع، جلد: 3، صفحہ: 102-103.

آلتا خرابيري خو د خوراک خېناک چې گویا ريس لگيدلې دے، خوراکيان بڼه ډير خوراک کوي، په ډکه خيته خوراک کوي، بيا د ډاکټرانو خوا له ځي. په بعضې ځايونو کښې خو د خوراک مقابلي هم کيږي، انعامونه پرې ورکولې کيږي چې څوک ډير خوراک اوکړي او په کم وخت کښې يې اوکړي، هغه به انعام گټي. بيا د انعام په لالچ کښې خلق يواځې زر زر خوراک نه کوي بلکې غټې غټې نمړې بغير د چقولو نه ژوندۍ تيروي، دومره ډير خوراک چې کله بغير د ميده کولو نه خيته ته لار شي نو په کولمو باندې بوج زيات شي او بيماريانې زياتې شي. بيا د دې په وجه کله د زړه مسئلې، کله ځيگر خراب، د چا د کولمو مسئلې نو د چا گړدې فيل کيږي.

کم خورئ، صحت جوړوئ...!!

امام غزالي رَحْمَةُ اللهِ عَلَيْهِ فرمائي: د خوراک کولو نه مخکښې ورې کيدل ضروري دي، څوک چې د خوراک شروع کولو په وخت هم ورې وي او لا يې لوږه باقي وي او بس کړي نو هغه به هيڅکله د طبيب محتاجه کيږي نه. (احياء العلوم ج ۲ ص ۵)

يا الٰه! پيټ کا قفلِ مدينه کر عطا

از پي غوث ورضا کر بھوک کا گوهر عطا

خورئ! خښئ! اسراف مه کوئ!

د اتمې سپارې، په سورة اعراف، آيت: 31 کښې ارشاد دے:

[مفهوم] ترجمه کنزالعرفان: خورئ او خښئ او د

حد نه مه تيريرئ، بے شکه هغه د حد نه

تيريدونکي نه خونوي.

كُلُوا وَاشْرَبُوا وَلَا تُسْرِفُوا إِنَّهُ لَا

يُحِبُّ الْمُسْرِفِينَ ﴿٣١﴾ (پاره: 8، سورة الاعراف: 31)

د اِسراف مختلف وضاحتونه

د قرآن کریم مشهور مفسر، حکیم الامت مفتي احمد يار خان نعيمي رَحْمَةُ اللهِ عَلَيْهِ فرمائي: د اِسراف ډير تفسيرونه دي مثلاً: (1): حلال خيزونه حرام گڼل، دا هم اِسراف دے (2): حرام خيزونه استعمالول، دا هم اِسراف دے (3): د ضرورت نه زيات خوړل خښل، دا هم اِسراف دے (4): خه چې زړه غواړي هغه خوړل خښل، اغوستل (5): د ورځې او د شپې بيا بيا خوراک کول د کوم سره چې معده خرابه شي، بيمار شي، دا هم اِسراف دے (6): ضرر او نقصان رسوونکي خيزونه خوړل خښل، دا هم اِسراف دے (7): هر وخت د خوراک خښاک او د ښو جامو اغوستو په خيال کښې اوسيدل چې اوس به خه خورم، بيا به خه خښم وغيره هم داسې (8): د غفلت د پاره خوړل (9): د گناه کولو د پاره خوړل (10): د ښه خوراک خښاک، اعلي اغوستو عادت کيدل چې چرې معمولي خيزنه شي خوړلے، دا هم اِسراف دے، دغه شان (11): اعلي خوراکونه د خپل کمال نتيجه گڼل هم اِسراف دے. نور فرمائي: الله پاک هر اِسراف کوونکے نه خوښوي. داسې خلق د الله پاک په بارگاه کښې قبول نه دي. (1)

د قيامت لورې

په شعب الايمان کښې دي، رسول اکرم، نور مجسم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ فرمائي دي: ډير خلق په دُنيا کښې ښه خوراک کوونکي او د سکون ژوند تيروونکي دي خو د قيامت په ورځ به هغوئي وري بربنډ [لَعْر] وي. (2)

1... تفسير نعيمي، پ 8، سورة اعراف، زير آيت: 31، جلد: 8، صفحہ: 435 ملقطاً

2... شعب الايمان، باب في حب النبي، فضل في زهد و صبر، جلد: 2، صفحہ: 170، حديث: 1461-

بھوک کی نعمت بھی دے اور صبر کی توفیق دے یا خدا ہر حال میں تو شکر کی توفیق دے

د حضرت عبد اللہ بن عمر رَضِيَ اللهُ عَنْهُمَا نہ روایت دے، رسولِ ذیشان، مکی مدنی سلطان صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ چي د یو گس ادرقے واوریدو نو اوئی فرمائیل: خپل ادرقی کم کره، حُککه چي د قیامت پۀ ورخ به د تولو نه زیات ورے هغه وي خوک چي پۀ دُنیا کنبی د تولو نه زیاته خیتہ ډکوي. (1)

حضرت ابو طالب مکی رَحْمَةُ اللهِ عَلَيْهِ فرمائی: چا چي ادرقے کرے وو، هغه صحابی (حضرت ابو جحیفه) رَضِيَ اللهُ عَنْهُ فرمائی: پۀ الله مې دې قسم وي! پۀ کومه ورخ چي سرکارِ کائنات صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ ما ته دا خبره ارشاد کره، د هغې ورخې نه تر نه پورې ما چرې هم پۀ مره خیتہ نه ده خورلې. (2)

مجھے بھوک کی دے سعادت الہی
پے غوث دے استقامت الہی

خوربو او محترمو اسلامي ورونو! **مَا شَاءَ اللهُ!** د صحابۀ کرامو عَلَيْهِمُ الرِّضْوَان د اطاعت د جذبې هم خومره بنکله شان دے...!! نور پۀ دې روایتونو باندې غور اوکړئ! خور محبوب صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ فرمائی: خوک چي پۀ دُنیا کنبی خیتہ ډکوي، هغه به پۀ آخرت کنبی ورے وي...!!

الامان والحفیظ...!! الله پاک دې مونږ د آخرت د لورې نه محفوظ کړي.

أَمِين بِجَاهِ خَاتِمِ النَّبِيِّينَ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ.

1... ترمذی، ابواب صفه القیامه... الخ، صفحہ: 587، حدیث: 2478.

2... قوت القلوب، الفصل التاسع والثلاثون... الخ، جلد: 2، صفحہ: 282.

د خور آقا صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ د ژوند مبارک تيرولو انداز

په 26 سپياره، سوره الاحقاف، آيت نمبر: 20 كښې د الله پاك فرمان دے:

[مفهوم] ترجمه کنز العرفان: تاسو د خپلې حصې پاك خيزونه د دُنيا په ژوند كښې فنا كړي دي او د هغو نه موفائده اوچته كړې ده نو نن به تاسو ته د ذلت د عذاب بدله دركړې شي.

أَذْهَبْتُمْ طَيْبَتِكُمْ فِي حَيَاتِكُمُ الدُّنْيَا
وَاسْتَمْتَعْتُمْ بِهَا فَأَلْيَوْمَ تُجْزَوْنَ
عَذَابَ الْهُونِ

صدرُ الأفاضل حضرت علامه مولانا مفتي سيد محمد نعيم الدين مُراد آبادي رَحْمَةُ اللهِ عَلَيْهِ په تفسير خزائن العرفان كښې د دې آيت مبارک لاندې فرمائي، په دې آيت كښې چې الله پاك د دُنيايي خوندونو په اختيارولو كافران ته توبيخ (يعني ملامته) وكړه نو رسولِ اكرم، نور مُجَسَّم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ او د حُصُور صحابه كرامو عَلَيْهِمُ الرِّضْوَانُ د دُنيا د خوندونو نه ډډه اختيار كړه. (1) د مسلم شريف په حديث كښې دي، د خور آقا و مولا، مكي مَدَنِي مصطفى صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ د ظاهري وفات پورې د حُصُور اهلِ بَيْتِ أَطْهَارٍ رَحِمَهُ اللهُ عَنَّةُ چېرې هم د وريشو ډوډۍ هم دوه ورځې پرله پسې نه ده خوړلې. (2) دا هم په حديث كښې دي چې ټوله ټوله مياشت به تيره شوه په دولت سرائے اقدس (يعني مكانِ عالي شان) كښې به (په انغري كښې) وور نه بليدو، هُم په يو څو كجورو او اوبو باندي به گزاره كوله شوه. (3)

بے چھنا آٹاروئي بھی موئي

صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

کھانا تو دیکھو جو کي روئي

وہ بھی شکم بھر روز نہ کھانا

- 1... تفسير خزائن العرفان، پارہ: 26، سوره احقاف، تحت الآية: 20، صفحہ: 928۔
- 2... مسلم، کتاب الزهد والرقائق، صفحہ: 1137، حديث: 2970۔
- 3... بخاری، کتاب الرقاق، باب کیف کان عیش، صفحہ: 1589، حديث: 6458۔

دونوں جہاں کے داتا ہو کر

صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

اُس کا بچھونا ایک چٹائی

صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

کون و مکاں کے آقا ہو کر

میں فاتح سے شاہِ دو عالم

قیضے میں جس کے ساری غذائی

نظروں میں کتنی ہیچ ہے دنیا

صَلُّوا عَلَى الْحَبِيبِ! صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَى مُحَمَّدٍ

پہ توله توله میاشت کنبی بہ پہ انگری کنبی وور نہ بلیدو

د مسلمانانو خورہ مور جانہ حضرت عائشہ صدیقہ رَضِيَ اللهُ عَنْهَا فرمائی: بعضی وخت بہ توله توله میاشت تیرہ شوہ، د سرکارِ عالی وقار، مکی مدنی تاجدار صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ پہ توله توله مبارک کنبی بہ وور نہ بلیدو۔ (1) پہ یور وایت کنبی دی: حضرت عائشہ صدیقہ رَضِيَ اللهُ عَنْهَا خپل خورئی حضرت عروہ بن زبیر تہ و فرمائیل: اے خوریه! کلہ بہ داسی ہم کیدل چپ دوہ دوہ میاشتی بہ تیرے شوے، د سرورِ عالم، نُورِ مُجَسَّم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ پہ کور مبارک کنبی بہ وور نہ بلیدو۔ حضرت عروہ بن زبیر رَضِيَ اللهُ عَنْهُ عرض اوکرو: ترور جانے! بیا بہ تاسو وخت خنکہ تیرولو؟ اوئی فرمائیل: پہ کجورو او او بو۔ (2)

سیدہ عائشہ رَضِيَ اللهُ عَنْهَا نور فرمائی: کلہ بہ داسی ہم کیدل چپ سرکارِ ذی وقار، مکی مدنی تاجدار صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ بہ فرمائیل: عائشہ! راشہ! برکتی خوراک اوکرو...!! زہ بہ حاضرہ شوم نو مخی تہ بہ دوہ کجوری وے۔ (3)

پہ روایتونو کنبی دی: د نبیانو تاجدار، د زرونو قرار صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ د دنیا نہ

1... بخاری، کتاب الرقاق، باب کیف کان عیش، صفحہ: 1589، حدیث: 6458۔

2... بخاری، کتاب الہبۃ وفضلہا و التحریض علیہا، صفحہ: 661، حدیث: 2567 ملقطاً۔

3... بخاری، کتاب الہبۃ وفضلہا و التحریض علیہا، صفحہ: 661، حدیث: 2567 ملقطاً۔

تشریف یورلو، هغوئي چرې هم پۀ یوه ورځ کښې دوه ځله پۀ مرۀ څیته خوراک اونه کرو. (1)

د خور آقا صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ لوربه مبارکه رایاده شوه!

یو ځل حضرت ابو هريره رَضِيَ اللهُ عَنْهُ پۀ یو ځائے تیریدلو چې اوښې کتل: نو څه خلقو وړیت شوه چېلی خورلو (پۀ دې لیدو حضرت ابو هريره رَضِيَ اللهُ عَنْهُ ته د سرکارِ عالی وقار، مکي مدني تاجدار صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ مبارک لوربه وریاده شوه، زرۀ یې نا قلاړه شو) هغه خلقو چې حضرت ابو هريره رَضِيَ اللهُ عَنْهُ له د خوراک دعوت ورکړو نو هغوئي د خوراک نه انکار اوکړو او اوښې فرمائیل: نبی کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ چرې هم د وړدشو ډوډی هم پۀ مرۀ څیته اونه خورله د دې پورې چې د دُنیا نه یې تشریف یورلو. (2)

یعني ما ته هغه وخت دا خیال راغلو چې زما خور محبوب صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ خو پۀ ژوند مبارک کښې د وړدشو ډوډی هم پرله پسې پۀ مرۀ څیته نه ده خورې او زۀ وړیته شوې چېلی وخورم! زرۀ مې نۀ غواړي. د قرآن کریم مشهور مفسر، حکیم الامت مفتي احمد یار خان نعیمی رَحْمَةُ اللهِ عَلَيْهِ د دې روایت لاندې فرمائي: یاد ساتئ چې دلته پرله پسې د نۀ خورلو ذکر دے (یعني نبی کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ پرله پسې اعلى خوراک اونکړو، گنې) حضور انور صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ وړیت کړے شوه بانگي هم خورلے دے خو کله نا کله. (3)

درې ورځې پس یوه نمری...!!

د صحابئ رسول حضرت انس بن مالک رَضِيَ اللهُ عَنْهُ نه روایت دے: یوه ورځ د رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ شهزادگي خاتون جنت سیده فاطمه رَضِيَ اللهُ عَنْهَا د ډوډی یوې قطرې سره

1... مسلم، کتاب الزهد والرقائق، صفحہ: 1138، حدیث: 2974-

2... بخاری، کتاب الاطعمه، صفحہ: 1386، حدیث: 5414-

3... مرآة المناجیح، جلد: 7، صفحہ: 63-

بارگاہ رسالت ته حاضرہ شوہ. خور نی، رسول ہاشمی، مکی مدنی صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ پوښتنہ اوکړه: لورې! دا څه دي؟ عرض یې اوکړو: د ډوډۍ یوه قطره ده، ما غوښتل چې تاسو ته یې پیش کړم، (خور آقا، مکی مدنی مصطفیٰ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ د دې نه لږه وخورله او بیا یې وفرمائیل: لورې! درې ورځې پس دا ورومبې نمرۍ ده کومه چې ستاسو د والد خُلی ته لاره. (1)

د لورې په وجه یې په ناسته نمونځ اوکړو

مشهور صحابئ رسول حضرت ابو هریره رَضِيَ اللهُ عَنْهُ فرمائی: یوه ورځ زه بارگاہ رسالت ته حاضر شوم، چې وه مې کتل: نو نبی کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ په ناسته (نفل) نمونځ ادا کوي. ما عرض اوکړو: یا رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ! آیا څه تکلیف در رسیدلے دے؟ اوڼې فرمائیل: (نه، بلکې) د لورې په وجه په ناسته نمونځ کووم. حضرت ابو هریره رَضِيَ اللهُ عَنْهُ فرمائی: د دواړو جهانو د مالک او مختار، رسول بے مثال صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ په دې خبره اوریدو زما زړه راډک شو، زما د سترگو نه اوښکې روانې شوې. د نا قلاړه زړونو قرار، مکی مدنی سردار صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ وفرمائیل: ابو هریره! مه ژاړه...!! بے شکه څوک چې په دُنیا کښې د ثواب په اُمید لوربه برداشت کړي، هغه به د قیامت په ورځ د سختې لورې نه محفوظ وي. (2)

د خور آقا صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ فقر اختیاري وو

خور او محترموا سلامي ورونو! زمونږ د خور آقا و مولا، مکی مدنی مصطفیٰ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ دا فقر مبارک اختیاري وو، کنې هغوئي د ټولو جهانونو د ټولو خزانو مالک او اختیار مند دے. حضرت خَيْمَه رَضِيَ اللهُ عَنْهُ فرمائی: الله پاک مالک او مختار نی، رسول

1...شعب الایمان، باب فی الزهد، جلد: 7، صفحہ: 315، حدیث: 10430-

2...شعب الایمان، باب فی الزهد، جلد: 7، صفحہ: 314، حدیث: 10425-

هاشمي صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ ته دا پيشڪش (وراندیز) وفرمائيلو چي اے محبوبه صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ! كه تاسو غواړي نو مونږ به تاسو ته د دُنيا هغه خزانې درعطا كړو كومې چې نۀ ستاسو نه مخكښې چا ته ميلاؤ شوې، نۀ به ستاسو نه پس چا ته ميلاؤ پيري، پۀ دې باندي نور دا چې د دې دُنيايي خزانو پۀ وجه به ستاسو د اخرت د انعامونو نه هم هيڅ نۀ كمول كيري. عابد او زاهد نبي، مكي مَدَنِي، مُحَمَّدِ عَرَبِي صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ عرض او كړو: اے الله پاكه! دا هر څۀ زما د پاره هُم پۀ اخرت كښې جمع كړې! (1)

بعطائے رَبِّ حَاكِمٌ تُوْهُرُ رِزْقِ كَا بَعْجِي قَاسِمٌ	هے تر اسب آب ودانہ مدنی مدینے والے!
میں غریب بے سہارا، کہاں اور ہے گزارا	مجھے آپ ہی نبھانا مدنی مدینے والے! (2)

پۀ دوه ورځو كښې يو ځل د خوراك خوښولو اِظْهَار

زمونږ د خور آقا، د مدینے والا مصطفے صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ لورہ مبارکه اِخْتِيَارِي وه، حُضُورِ اَكْرَم، نُورِ مُجَسَّم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ فرمائي: زما رَبِّ ماته دا پيش كړل چې زما د پاره د مڪے مكرمې غرونه د سرو زرو كړي، خو ما عرض او كړو، يا الله پاكه! زما خو دا خوښ دي چې زۀ يوه ورځ خوراك كووم، نو پۀ دويمه ورځ وږے پاتې شم، د پاره د دې چې كله وږے يم نو ستا طرف ته فرياد او زاري او كړم او تا ياد كړم او كله چې خوراك او كړم نو ستا شُكْر او حمد او كړم. (3)

آپ بھوڪے ريں اور پيٽ پھ پٽھر باند هيں | نعمتون كے ديں همیں خوان مدینے والے

1... مصنف ابن ابی شیبہ، کتاب الفضائل، باب اعطی اللہ تعالیٰ محمد، جلد: 7، صفحہ: 444، حدیث: 162۔

2... وسائل بخشش، صفحہ: 426۔

3... ترمذی، کتاب الزہد، باب ماجاء فی الکفاف والصبر، صفحہ: 561، حدیث: 2347۔

د نورو نه ډکه سینه

خورو او محترمو اسلامي وروڼو! د رسول اکرم، نور مُحَمَّد صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ د اختیاري لورې والا په سُنَّت باندې په عمل کولو مونږ له هم لوربه اختیارول پکار دي. په دې کښې د دُنیا هم بے شمیره فائدي دي، د آخرت هم ډیرې زیاتي فائدي دي.

د مدینے سرکار، د زړونو قرار صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ فرمائي: کله چې بنده په خپل خوراک کښې کمه کوي د هغه جَوْف (یعني سینه) د نورو نه ډکوله شي. (1)

په مِنْهَاجُ الْعَابِدِينَ کښې دي: په مَرَّة خپته د خوراک کولو سره د عبادت خوند غائبیږي. د مسلمانانو ورومبه خلیفه امیرُ الْمُؤْمِنِينَ حضرت ابو بکر صَدِيق رَضِيَ اللهُ عَنْهُ فرمائي: د کله نه چې زه مسلمان شوه يم، چرې مې په مَرَّة خپته خوراک نه دے کړے د پاره د دې چې زما د عبادت خواږه نصیب شي. (2)

بھوک کی اور پیاس کی مولیٰ مجھے سوغات دے | یا اہلی! حشر میں دیدار کی خیرات دے

د ټولې شپې د عبادت نه افضل

حضرت ابو سلیمان رَحْمَةُ اللهِ عَلَيْهِ فرمائي: د شپې په خوراک کښې یوه نمری کمول ما ته د ټولې شپې د عبادت نه زیات خوښ دي. نور فرمائي: لوربه د الله پاک په خزانو کښې یوه خزانه ده او دا صرف هُم خپلو خوښو بندگانو ته عطا کوي. (3)

دعا ہے پچھرنہ کچھ لقمے خدا کے واسطے چھوڑوں

رضائے حق کی خاطر لذت دنیا سے منہ موڑوں

1... جامع صغیر، صفحہ: 35، حدیث: 469۔

2... منہاج العابدین، صفحہ: 223-224۔

3... احیاء العلوم، کتاب کسر الشہوتین، بیان فضلیہ الجوع و ذم الشبع، جلد: 3، صفحہ: 104۔

خورو او محترموا اسلامي ورونو! کاش چې زمونږه هم اختياري لورې يعنې قصداً د کم خوراک خزانه نصيب شي.

د حکيم جالينوس د طب خلاصه

خورو او محترموا اسلامي ورونو! لورې برداشت کول، قصداً عمداً د لورې نه خه کم خوړل که د سُنَّت په نيت باندې وي نو يقيناً چې ثواب هم دے او په زړه کښې نُور هم زياتوي. د دې سره سره د دې په دُنيايي توگه هم ډيرې فائدي دي. يو خو فائدي واورئ!
په تفسيرِ قُرطبي کښې دي: يو ځل يو غير مسلمه ډاکټر د حضرت امام زَيْنُ الْعَابِدِينَ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ په خدمت کښې حاضر شو او اوښې وئيل: عِلْمُ په دوه قسمه دے:
(1) عِلْمُ الْأَدْيَانِ (يعنې ديني علم) او (2) عِلْمُ الْأَبْدَانِ (يعنې ډاکټري علم).

ستاسو په مذهبي کتاب قرآن کریم کښې عِلْمِ دین خوشته خو د طب (يعنې ډاکټري علم) پکښې نشته. امام زَيْنُ الْعَابِدِينَ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ وفرمائيل: ته د ټول قرآن خبره کوې، د قرآن صرف د يو آيت په يو جُز کښې هم د ټول طب خلاصه بيان کړے شوې ده، بيا حضرت زين العابدين رَضِيَ اللهُ عَنْهُ د 8 سپارې، د سورة اعراف د آيت: 31 دا جُز تلاوت کړو:

[مفهوم] ترجمه کنزُ العرفان: خورئ او

څښئ او د حد نه مه تيريرئ، بے شکه هغه د حد نه تيريدونکي نه خوښوي.

كُلُوا وَاشْرَبُوا وَلَا تُسْرِفُوا إِنَّهُ لَا

يُحِبُّ الْمُسْرِفِينَ ﴿٣١﴾ (پاره: 8، سورة الاعراف: 31)

(په دې آيت کښې وويئله شو چې په خوراک څښاک کښې اسراف مه کوئ! په خوراک څښاک کښې د اسراف دوه حالتونه دي: (1): د لورې نه لگيدو باوجود هم خوړل (2): ښه په مړه څپته خوړل. بس کوم بنده چې د دې دواړو خبرو نه بچ اوسي، چې ښه ورے شي نو بيا خوراک کوي او لا چې لورې يې باقي وي نو بس کړي، **إِنْ شَاءَ اللَّهُ الْكَرِيمُ!** هغه به صحت مند اوسي.)

هغه غیر مسلمه چې آیت واوریدو نو اوږې وئیل: څه دا خو مې او منله چې قرآن کریم په یو څو الفاظو کښې د طب د ټول علم (**Medical Science**) خلاصه بیان کړې ده خو ستاسو نبی **صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ** په دې باره کښې هیڅ نه دي فرمائیلې، امام زین العابدین **رَضِيَ اللهُ عَنْهُ** و فرمائیل: زما نیکه بابا جان، د دواړو جهانو د سلطان **صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ** په زرگونو حدیثونه دي، صرف هُم په یو حدیث کښې هغوئې د علم طب خلاصه بیان کړې ده، په حدیث پاک کښې دي: د ټولو نه خراب لوبښه کوم چې انسان ډکوي، هغه د هغه څپته ده، د انسان د پاره یو څو نمړې کافي دي، کومې چې د هغه څپته نیغه ساتي. (1) هغه غیر مسلمه چې کله دا حدیث پاک واوریدو نو په تیزه یې ووئیل: **مَا تَرَكَ كِتَابُكُمْ وَلَا نَبِيُّكُمْ لِجَالِيْنُوسٍ طِبًا** یعنې ستاسو کتاب او ستاسو نبی **صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ** د جالینوس (څوک چې د خپل وخت ډیر لوی حکیم وو، د هغه) د پاره هډو څه پرېښودي نه دي، د ټول طب خلاصه یې بیان کړې ده. (2)

د رجب روژې نیسې!

خورو او محترموا سلامي ورونو! د رجب شریف مبارکه میاشت روانه ده. په رجب شریف کښې نفلي روژې نیول د خور آقا و مولا، مکی مدني مصطفی **صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ** سُنَّت دي. ځکه روژې نیسې! په پېشمې او روژه ماتې کښې د سُنَّت په نیت سره کم خوراک کوی! **إِنَّ شَاءَ اللهُ الْكَرِيم!** د دُنیا او د اخرت بے شمیره خپرونه به مو نصیب شي.

خور آقا صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ به د رجب روژې نیولي

اے د خور نبی **صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ** عاشقانوا! د رَجَبُ الْمُرَجَّبِ د ټولو اهم عبادت

1... ترمذی، کتاب الزهد، صفحہ: 566، حدیث: 2380-

2... تفسیر قرطبي، باره: 8، سورة اغراف، زیر آیت: 31، جلد: 4، صفحہ: 118-

روژې نیول دي. حضرت عروہ بن زبیر رَحْمَةُ اللهِ عَلَيْهِ د حضرت عبد الله بن عمر رَضِيَ اللهُ عَنْهُمَا نه پوښتنه اوکړه: آیا د الله پاک نبی، رسول هاشمی صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ به په رَجَبُ الْمُرَجَّب کښې روژې نیولې؟ اوښې فرمائیل: آؤ! (روژې به یې هم نیولې) او دې له به اهمیت هم ورکولو. (1)

د 2 کالو د عبادت ثواب

د جنتي صحابي حضرت انس بن مالک رَضِيَ اللهُ عَنْهُ نه روایت دے، سرکارِ نامدار، د دواړو جهانو مالک او مختار صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ فرمائي دي: چا چې په ماهِ حرام کښې درې ورځې د زیارت، جمعې او د خالي روژې ونيولې، د هغه د پاره به د دوو کالو د عبادت ثواب لیکلے شي. (2)

خوږو او محترموا اسلامي ورونوا! دلته د ماهِ حرام نه هم 4 مياشتې يعني ذو القعدة، ذو الحجة، محرم او رجب مُراد دي، په دې څلورو مياشتو کښې چې په کومه کښې هم د زیارت، د جمعې او د خالي د ورځې روژه ونيسي نو **إِنَّ شَهْرَ اللَّهِ الْكَرِيمِ!** د 2 کالو د عبادت ثواب به ميلاؤيري.

دو بهان کی نعمتیں ملتی ہیں روزہ دار کو | جو نہیں رکھتا ہے روزہ وہ بڑا نادان ہے

څه چې غواړې در عطا کولے کيږي به

عارف بالله شيخ ضياء الدين ديري رَحْمَةُ اللهِ عَلَيْهِ فرمائي: په روايتونو کښې دي چې **❁** چا د رَجَب 7 روژې ونيولې، د هغه د پاره د دوزخ دروازے بندولے شي **❁** څوک چې د رَجَب شريف 10 روژې ونيسي، هغه چې د الله پاک نه څه غواړي الله پاک يې

1... کنز العمال، جزء: 8، جلد: 4، صفحہ: 301، حديث: 24596-

2... معجم اوسط، جلد: 1، صفحہ: 484، حديث: 1789-

هغه ته عطا ڪوي ❀ او بے شڪه پڻ جَنَّت ڪنبي يُو محل دے، د هُغه محل پڻ مَحْكَنبِي دا دُنيا د مرغِي د جالِي پڻ شان ده، هُغه محل ته به صرف هغه داخليري چا چي پڻ رَجَب ڪنبي روڙي نيولي وي. (1)

عبادت ميں، رياضت ميں، تلاوت ميں لڳدے دل | رَجَب کا واسطہ ديتا ہوں فرمادے ڪرم مولا (2)

د يو جَنَّتِي نهر نوم رَجَب دے

د جَنَّتِي صحابي حضرت انس بن مالڪ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ نه روايت دے، د الله پاڪ اخري نبي، مڪي مَدَنِي صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ فرمائي دي: پڻ جَنَّت ڪنبي يُو نهر دے ڪوم ته چي رجب وئيلے شي د هغِي اوبه د پئيو نه ڊيري سپيني او د شاتو نه ڊيري خوري دي، ڇوڪ چي د رجب شريف يوه روڙه ونيسي، الله پاڪ به هغه ته د دغه نهر نه اوبه ورڪوي. (3)

د نُوحِ عَلَيْهِ السَّلَامُ پڻ ڪشتي ڪنبي د رَجَب د روڙو سپرلي

پڻ يو حديث پاڪ ڪنبي دي: د الله پاڪ خور رسول، رسول مقبول صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ فرمائي دي: ❀ چا چي د رجب يوه روڙه ونيوله نو هغه به د يو ڪال د روڙو پڻ شان وي ❀ چا چي اوڙه روڙي ونيولي، پڻ هغه باندي به د دوزخ اوڙه دروازي بندي ڪرے شي ❀ چا چي اڻه روڙي ونيولي، د هغه د پاره به د جَنَّت اڻه دروازي پرانسته شي ❀ چا چي لس روڙي ونيولي ڇه چي غواري، الله پاڪ به يي ورعطا ڪري ❀ او چا چي پينڊلس روڙي ونيولي نو د اسمان نه يو اعلان ڪونڪے اعلان ڪوي چي (اے بنده!) ستا تير

1... طهارة القلوب، الفصل الثاني عشر، صفحہ: 125-

2... وسائل بخشش، صفحہ: 98-

3... شُعبُ الايمان، باب في الصيام، تخصيص شهر رجب بالذكر، جلد: 3، صفحہ: 368، حديث: 3800-

گناهونه او مخنبلے شو، بس ته د نوي سر نه عمل شروع کړه ستا گناهونه په نیکو بدل کړے شو. خور آقا و مولا، مكي مَدَنِي مصطفے صَلَّ اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ نور و فرمائيل: ❀ خوک چې د دې نه زياتې ونيسي، الله پاک به هغه ته زيات ورعطا کړي ❀ او په رجب کښې نُوح عَلَيْهِ السَّلَام په کشتۍ کښې کيناستو، هغوئي پخپله هم روژه ونيوله او په کشتۍ کښې موجودو کسانو ته يې هم د روژې نيولو حکم اوکړو، د هغوئي کشتۍ د 10 محرم پورې 6 مياشتې په سفر کښې وه. (1)

خورو او محرمو اسلامي ورونو! د رجب شريف د نفلي روژو ډير برکتونه دي. الله پاک دې مونږ ته د رجب شريف د برکتونو د حاصلولو او د ښه ډيرو روژو د نيولو توفيق راعطا کړي. **أَمِينَ بِجَاهِ خَاتَمِ النَّبِيِّينَ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ.**

عبادت میں، ریاضت میں، تلاوت میں لگا دے دل | رجب کا واسطہ دیتا ہوں، فرمادے کرم مولیٰ

صَلُّوا عَلَى الْحَبِيبِ! صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيَّ عَلَى مُحَمَّدٍ

د روژې يو څو طبي فائدي

خورو او محرمو اسلامي ورونو! د نور ترغيب درکولو د پاره د روژې يو څو طبي فائدي هم عرض کووم، کاش چې زمونږ ذهن جوړ شي او مونږ د رَمَضانَ الْمُبَارَك د روژو سره سره نفلي روژې نيونکي هم جوړ شو:

په مجموعي توگه په طبي لحاظ سره روژه د الله پاک ډير لوي انعام دے کوم چې مونږ ته د ډيرو بيمارو نه نجات هم راکوي او د ډيرو بيمارو نه مو محفوظ هم ساتي. (1): د روژې په برکت سره د معدې (**Stomach**) تکليفونه، د دې بيمارۍ ټيک کيږي او د

هاضمې نظام (*Digestive System*) بڼه کيږي (2): روژه په شوگر ليول، کوليسترول او بلډ پريشر کښې اعتدال راوړي او د دې په وجه د زړه د دورې راتلو (*Heart Attack*) خطر نه وي (3): د روژو په برکت د وجود ناراستي، ذهني بوج، پريښ او نفسياتي مرضونه ختميږي (4): د روژو په برکت د وجود غټ والې کميږي او زياتي وازگه ختميږي (5): د روژو په برکت د بې اولاده زنانه د اولاد کيدو امکان څو چنده زياتيږي. (1) (6): د روژو په برکت قوت مدافعت [يعنې د بيمارو مقابله کونکې طاقت] زياتيږي. (7): د روژو په برکت انسان د غلطو خيالونو نه بچ کيږي او ذهن صفا اوسي (8): د روژو په برکت د انسولين په استعمال کښې کمې راځي (9): د روژو په برکت د ځيگر کير چاپيره جمع کيدونکې وازگه کميږي (10): د روژو په برکت د څرمنې او د سينې د کينسر خطر کميږي (11): د روژو په برکت سره اعصابي مرضونه بڼه کيږي. (2)

د قبر د خاورې نه د مشکو خوشبوئي

د حضرت قتاده رضي الله عنه د احاديثو استاذ حضرت عبد الله بن غالب حداني رحمه الله عليه شهيد کړې شو. د دفن کولو نه پس به د هغوئي د قبر مبارک د خاورو نه د مشکو خوشبوئي راتلله. چا په خوب کښې وليدو او پوښتنه يې ترينه اوکړه چې: ماصنعت يعنې ستاسو سره څه معامله اوکړې شوه؟ اوږې فرمائيل: بڼه معامله اوکړې شوه. خوب ليدونکي ترينه پوښتنه اوکړه: تاسو چرته بوتلله شوي؟ اوږې فرمائيل: جنت ته. پوښتنه يې اوکړه: د کوم عمل په وجه؟ اوږې فرمائيل: د کامل ايمان، تهجدو او د گرمي د روژو په وجه، خوب ليدونکي ترينه نه بيا پوښتنه اوکړه: ستاسو د قبر نه

1... صراط الجنان، پاره: 2، سورة بقره، زير آيت: 184، جلد: 1، صفحہ: 293۔

2... ماہنامہ فيضانِ مدينه مئی 2020، صفحہ: 82-83۔

مشکو خوشبوئي ولې راځي؟ اوږې فرمائيل: دا زما د تلاوت او پۀ روژو کنبې د تندې خوشبوئي ده. (1)

الله پاک دې مونږ ته هم د بڼۀ ډيرو روژو د نيولو توفيق راعطا کړي.

أَمِينِ بِجَاهِ خَاتِمِ النَّبِيِّينَ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ.

صَلُّوا عَلَى الْحَبِيبِ! صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَى مُحَمَّدٍ

پۀ 12 ديني کارونو کنبې يو ديني کار: نیک اعمال

خوږو او محترمو اسلامي ورونو! **الْحَمْدُ لِلَّهِ!** د عاشقان رسول ديني تنظيم دعوت

اسلامي پۀ ديني ماحول کنبې د **رَجَب شريف** او د **شعبان شريف** د روژو سپرلي وي، پۀ مختلفو ځايونو کنبې د پيشمني اجتماعات هم کيږي، **مَا شَاءَ اللهُ!** ډير عاشقان رسول پۀ دې دواړو مياشتو کنبې ډيرې روژې نيسي او د رَمَضَانَ الْمُبَارَك سره ميلاؤ پيري. تاسو هم د دعوتِ اسلامي ديني ماحول ته راشئ او د ذيلې حلقې پۀ 12 ديني کارونو کنبې هم پوره حصه واخلي! **إِنْ شَاءَ اللهُ الْكَرِيم!** د دنيا او اخرت بے شميره خيرونه به درنصيب شي. پۀ 12 ديني کارونو کنبې يو ديني کار: **نیک اعمال** هم دے.

الْحَمْدُ لِلَّهِ! شيخ طريقت، اميرِ اهْلِلسُنَّتِ باني دعوتِ اسلامي حضرت علامه

مولانا محمد ابو بلال محمد الياس عطار قادري رضوي **دَامَتْ بَرَكَاتُهُمْ اَعْلَانِيَه** عاشقانِ رسول ته د خپلې اصلاح د پاره بهترينه نُسخه ورکړې ده او هغه ده: رساله **نیک اعمال**. دا رساله د مکتبه المدينه نه وغواړئ، که غواړئ نو دا رساله د دعوتِ اسلامي د ويب سائټس نه داؤن لوډ کړئ بلکې که نوره اساني غواړئ نو پۀ خپل موبائل کنبې **Naik Amaal**

ایپلی کیشن ډاؤن لوډ کړئ، دا ولولئ، د دې مطابق ژوند تیر کړئ او روزانه د خپلو اعمالو جاج اخلئ. **إِنْ شَاءَ اللَّهُ الْكَرِيمُ!** د گناهونو نه د بچ کیدو او د نیکو کولو ذهن به مو جوړیږي، د زړه صفائی به مو نصیب کیږي او کردار به مونږکله، صفا سوتره او ځلنده شي.

د ټولې کورنۍ اصلاح و شوه

د ضلع اټک (پنجاب، پاکستان) د یو اسلامي ورور بیان دے، ما د گناهونو نه ډک ژوند تیرولو، فلمونه کتل، لوفري کول، نمونځونه قضا کول وغیره زما په معمولاتو کښې شامل وو، یو ځل زمونږه علاقې ته د عاشقان رسول مَدَنِي قافله راغله، په هغوئې کښې یو اسلامي ورور ماته د ماښام د نمونځ کولو او بیان کښې د شرکت کولو دعوت راکړو، زما خوش قسمتي وه چې زه د هغوئې سره جومات ته لاړم، د ماښام د نماڅه نه پس بیان ما له ډیره مزه راکړه، د بیان په آخره کښې مبلغ د **نیک اعمال** رسالې پیژندگلو اوکړه، په رساله **نیک اعمال** کښې د درج د نیکو نه ډک ژوند تیرولو مَدَنِي گل لیدو سره ماته ډیره خوشحالي میلاؤ شوه، د دې رسالې په شکل کښې د شیخ طریقت، امیر اهلِسُنَّتِ دَامَتْ بَرَکَاتُهُمْ اَلْعَالِيَه د اَمَّت د اصلاح د پاره د محنت لیدو سره ما لاس په لاس د بیعت کولو د پاره نوم ورکړو او عَطَّارِي جوړ شوم، د وخت د ولی کامل سره نسبت څه جوړ شو چې د گناهونو نه بیزاره شوم او د نیکو په لور مائل شوم، ما د گناهونو نه توبه کړه او د دعوتِ اسلامي دیني ماحول مې د زړه نه اختیار کړو، د دې په برکت سره هم بنه اثر وشو، **اَلْحَمْدُ لِلَّهِ!** په ورو ورو ټوله کورنۍ قادري، رضوي، عَطَّارِي جوړه شوه، په کور کښې د نمونځونو پابندي شروع شوه، فلمونه ډرامې او سندري باجې بندې شوې او د گناهونو نه د ډک چینل په ځائ مَدَنِي چینل ولگیدو. (1)

هر قدم پر معاونت فرما

تو عنایت مداومت فرما (1)

مشکلوں میں مرے خدا میری

کاش! چھوڑوں نہ ”مدنی انعامات“

نوٲ: د دعوتِ اسلامي پۀ ديني ماحول کنبې مَدَنِي انعامات ته اوس نیک اَعْمَال

وٲیلے شي.

صَلُّوْا عَلٰی الْحَبِيْب! صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلٰى مُحَمَّد

اسلامک اي بُک لائبريري موبائل ايپلي کيشن

اے د خور نبي صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ عاشقانوا! د دعوتِ اسلامي I.T ډيپارٲمنٲ له خوا

اسلامک اي بکس لائبريري ايپلي کيشن (Islamic eBooks Library application)

معارفي کرے شوءے دے، پۀ دې ايپلي کيشن کنبې دا بهترين آپشنز (Options) موجود

دي: ❀ د دعوتِ اسلامي د خپرونکې ادارے مکتبه المدينه چاپ شوي تقريباً ٲول

کتابونه او رسالے (تقريباً پۀ 43 ژبو کنبې) د دې ايپلي کيشن حصه ده ❀ پۀ هفته واره اجتماع

کنبې کيدونکي ليکلے شوي بيانونه ❀ د مَدَنِي مياشتنو مشورو مَدَنِي گلونه او د مَدَنِي

مذاکرے سوال او جواب (مختصراً) هم پۀ دې ايپلي کيشن کنبې شاملولے شي. هم نن دا

ايپلي کيشن پۀ خپل موبائل کنبې ډاؤن لوډ کړئ! او نوروله هم د دې ترغيب ورکړئ!

صَلُّوْا عَلٰی الْحَبِيْب! صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلٰى مُحَمَّد

يو خو ضروري اعلانات

❀ د هر اتوار په شپه اميرِ اهلسنت دَامَتْ بَرَكَاتُهُمْ اَعْلَيْهِه پۀ مَدَنِي جينل بانډې لائيو هفته واره

مَدَنِي مذاکره کوي، د راتلونکي اتوار په شپه به هم د ماسخوتن د نمانځه نه پس (تقريباً

8:15 بجې) په مَدَنِي چينل باندي **اِنْ شَاءَ اللهُ الْكَرِيم!** هفته واره مَدَنِي مذاكره كيږي، په كومه كښې چې به شيخ طريقت، امير اهلِسُنَّت مولانا الياس عطار قادري **دَامَتْ بَرَكَاتُهُمُ الْعَالِيَه** د سوالونو جوابونه هم وركوي. ټول ذمه داران او عاشقان رسول په دې مَدَنِي مذاكره كښې پخپله هم شركت وكړئ او نورو له هُم دې هم دعوت وركړئ **❀** شيخ طريقت، امير اهلِسُنَّت **دَامَتْ بَرَكَاتُهُمُ الْعَالِيَه** هره هفته د يوې **دِيني رسالې** د لوستلو اعلان كوي، په راتلونكې هفته واره مَدَنِي مذاكره كښې به د **”حضرت امير معاويه رَضِيَ اللهُ عَنْهُ“** رسالې اعلان كيږي. دا رساله پخپله هم ولولئ! نورو له هم د دې ترغيث وركړئ او څوك چې سوشل ميډيا مثلاً واټس ايپ وغيره استعمالوي هغوئ دې د الله پاك د رضا او د ثواب د پاره دا رساله د نورو سره هم شير (Share) كړي! **❀ رَجَبُ الْمُرَجَّب** د عزت او حُرمت والا مياشت ده، مخكښينو مسلمانانو به په دې مياشت كښې د الله پاك د عبادتونو خصوصي اهتمام كولو، د دې مباركې مياشتې په شان او عظمت او د فضيلت په بيان كښې مکتبه المدينه دوه رسالې **كفن كى واپسى** او **فيضانِ رجب** چاپ كړې دي. هُم نن دا رسالې د مکتبه المدينه د يوې څانگې نه په **21 رويي** او **20 رويي** په بيعه واخلي. پخپله يې هم ولولئ او نورو له هم د دې ترغيث وركړئ!

صَلُّوا عَلَى الْحَبِيب! صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَى مُحَمَّدٍ

خوږو او محترمو اسلامي وروڼو! د بيان په اخره كښې د سُنَّتو فضيلت او د ژوند د يو څو ادبو بيانولو سَعَادَت حاصلووم. تاجدار رسالت، شهنشاہ نبوت **صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ** فرمايلي دي: **مَنْ أَحَبَّ سُنَّتِي فَقَدْ أَحَبَّنِي وَمَنْ أَحَبَّنِي كَانَ مَعِي فِي الْجَنَّةِ** چا چې زما د سُنَّتو سره محبت وكړو هغه زما سره محبت وكړو او چا چې زما سره محبت وكړو هغه به په جَنَّت كښې زما

سره وي. (1)

سینہ تیری سنت کامدینہ بنے آقا! | جنت میں پڑوسی مجھے تم اپنا بنانا
صَلُّوا عَلَيَّ الْحَبِيبِ! صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيَّ مُحَمَّدٍ
د رانجو پورې کولو سنت او آداب

د اخري نبي، رسول هاشمي صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ فرمان مبارک دے: پۀ ټولو رانجو

کنبې بهترين رانجۀ ائمه دي ځکه چې دا نظر روښانه کوي او باڼۀ راتوکوي. (2)

اے د خوږ نبي صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ عاشقانو! د کاني د رانجو پۀ استعمالولو کنبې هيڅ

باک نشته او تور رانجۀ يا گجل د ښائسته کيدو پۀ نيت سره د نارينو د پاره پورې کول

مکروه دي او که چرې ښائست مقصد نه وي نو بيا مکروه نه دي، رانجۀ د شپې د اوده

کيدو پۀ وخت پورې کول سنت عمل دے ❀ د رانجو پورې کولو د 3 نقل شوو طريقو

خلاصه ستاسو پۀ خدمت کنبې وړاندې کوو: (1): کله پۀ دواړو سترگو کنبې 3، 3

سلايانې (2): کله پۀ ښې سترگه کنبې 3 سلايانې او پۀ گڅه سترگه کنبې 2 (3): نو

کله پۀ دواړو سترگو کنبې 2، 2 او بيا پۀ اڅره کنبې يوه سلائي پۀ رجرومه [د رانجو

گسوره] کنبې ووهئ او هغه پۀ نمبر نمبر پۀ دواړو سترگو کنبې پورې کړئ د داسې کولو

سره به **اِنْ شَاءَ اللهُ الْكَرِيمِ!** پۀ دريو وارو طريقو باندې عمل کيږي.

اے د خوږ نبي صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ عاشقانو! د تکریم چې څومره هم کارونه وو

هغه ټول به زمونږه خوږ آقا صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ د ښي اړخ نه شروع کول، ځکه ورومبه

1... تاريخ دمشق، جلد: 9، صفحہ: 343-

2... ابن ماجه، کتاب: الطب، باب: الکحل بالاشد، صفحہ: 566، حديث: 3497-

په بنی سترگه کنبې رانجه پورې کړې بیا په گڅه کنبې. (1)

عجب نہیں کہ لکھالوح کا نظر آئے! | جو نقش پا کا گاؤں غبار آنکھوں میں

د مختلفو سنتو زده کولو د پاره د مکتبه المدینه د بهار شریعت جلد: 3 نه حصه نمبر 16 او د شیخ طریقت، امیر اهل سنت علامه مولانا ابو بلال محمد الیاس عطار قادری رضوی دَامَتْ بَرَکَاتُهُمُ الْعَالِیَہ د 91 صفحو رساله 550 سننیں اور آداب واخلی او اوئی لولی! د سنتو زده کولو یوه بهترینه ذریعه د دعوتِ اسلامي په مدني قافلو کنبې د عاشقان رسول سره د سنتو دک سفر کول هم دے.

آلفتِ مصطفیٰ اور خوفِ خدا | چاہئے گر تمہیں قافلے میں چلو
علم حاصل کرو، جہل زائل کرو | پاؤگے راحتیں قافلے میں چلو

اللہ پاک دې مونږ ته د عمل کولو توفیق راعطا کړي.

أَمِينِ بِجَاهِ خَاتَمِ النَّبِيِّينَ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ.

صَلُّوا عَلَى الْحَبِيبِ! صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَى مُحَمَّدٍ

د دعوتِ اسلامي هفته واره د سنتو دکه اجتماع کنبې

لوستلو والا (6) دُرودِ پاک او (2) دُعاگانې

﴿1﴾ د شَبِّ جُمُعِي [يعني د جُمُعِي د شَبِّ] دُرود

بزرگان دینو فرمائي دي چې څوک هره شَبِّ جُمُعِي (يعني د جُمُعِي او زیارت مینځنۍ شپه کنبې) دا دُرود شریف په پابندی سره کم از کم یو ځل لولي [هغه به] د مرگ په وخت کنبې د سرکارِ مدینه صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ دیدار کوي او قَبْرِ کنبې د داخلیدو وخت کنبې هُم، تر

دې چې سرکارِ مدینه صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ به هغه قَبْر ته د خپل رَحْمَت نه په ډکو لاسونو باندي کوزوي.¹ راځئ چې مونږه هم په شريکه دا دُرود اووايو:

اللَّهُمَّ صَلِّ وَسَلِّمْ وَبَارِكْ عَلَى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ نَبِيِّ الْأُمَمِيِّ الْحَبِيبِ الْعَالِيِّ الْقَدْرِ الْعَظِيمِ
الْجَاهِ وَعَلَى آلِهِ وَصَحْبِهِ وَسَلَّمَ

﴿2﴾ ټول گناهونه مُعاف

د حضرت سَيِّدِنَا اَسْرَ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ نه روايت دے چې تاجدارِ مدینه صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ فرمائيلى دي: څوک چې دا دُرود پاک لولي که ولاړ وو نو د کنبيناستلو نه مخکښې او که ناست وو نو اوريدلو نه مخکښې به د هغه گناهونه مُعاف کړے شي. راځئ چې مونږه هم په شريکه دا دُرود اووايو:

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى سَيِّدِنَا وَمَوْلَانَا مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِهِ وَسَلَّمَ

﴿3﴾ د رَحْمَت اويا دروازي:

څوک چې دا دُرود پاک لولي په هغه به د رَحْمَت اويا دروازي برسیره کړے شي.² راځئ چې دا دُرود هم په شريکه اووايو:

صَلَّى اللهُ عَلَى مُحَمَّدٍ

﴿4﴾ د شپږ لا که دُرود شريف ثواب

حضرت أَحْمَد صَاوِي رَحْمَةُ اللهِ عَلَيْهِ د بَعْضُو بُزْرْكَانُو نه نقل كوي: دا دُرود شريف يو ځل

1... افضل الصلوات على سيد السادات، الصلاة السادة وسواهم، ص ۱۵۱ المختصا

2... القول البدیع، الباب الثانی، ص ۲۷۷

لوستلو باندې د شپږو لاکو دُرود شریف لوستلو ثواب حاصلېږي.¹ راځئ چې په شریکه ئې اوواښو:

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ عَدَدَ مَا فِي عِلْمِ اللَّهِ صَلَاةً دَائِمَةً بَدْوَامِ مُلْكِ اللَّهِ

﴿5﴾ قُرْبِ مُصْطَفَى ﷺ

یوه ورځ یو کس راغلو نو حُضُورِ آنور صَلَّی اللهُ عَلَیْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ هغه د خپل ځان او صِدِّیقِ اکبر رَضِيَ اللهُ عَنْهُ تر مینځه کښینولو، په دې باندې صحابه کرام رَضِيَ اللهُ عَنْهُمْ حیران شول چې دا څوک دى مرتبه [یعنې اوچتې مرتبه والا] دے! چې کله هغه لارو نو سرکار صَلَّی اللهُ عَلَیْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ اوفرمائیل: دے چې کله په ما باندې دُرود پاک لولي نو داسې ئې لولي.² راځئ چې مونږه ئې هُم په شریکه اوواښو:

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ كَمَا تَحِبُّ وَتَرْضَى لَهُ

﴿6﴾ دُرُودِ شَفَاعَتِ

د شفیع اُمت صَلَّی اللهُ عَلَیْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ فرمانِ مُعَظَّم دے: څوک چې داسې دُرود شریف اولوي، دهغه د پاره به زما شفاعت واجب شي.³ راځئ چې دا دُرود هُم په شریکه اوواښو:

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَأَنْزِلْهُ الْمَقْعَدَ الْمُقَرَّبَ عِنْدَكَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ

1... فضل الصلوات على سيد السادات، الصلاة الثانية والنجسون، ص ۱۳۹

2... القول البدیع، الباب الاول، ص ۱۲۵

3... الترغیب والترہیب، کتاب الذکر والدعاء، ۲/۳۲۹، حدیث: ۳۰

﴿1﴾ د یوزر ورځو نیکی:

حضرت سیدنا ابن عباس رَضِيَ اللهُ عَنْهُمَا نه روایت دے چې سرکارِ مدینہ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ فرمائیلي دي: د دې د لوستونکي د پاره فرښتې د یوزر ورځو پورې نیکی لیکي.¹ راځئ چې مونږه ئې هُم په شریکه اووائبو:

جَزَى اللهُ عَنَّا مُحَمَّدًا مَا هُوَ أَهْلُهُ

﴿2﴾ داسې ده لکه شبِ قدر ئې چې حاصل کړو

فرمانِ مُصْطَفَى صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ: چا چې دا دُعا درې ځله اولوستله نو لکه هغه چې شبِ قدر حاصل کړو.² راځئ چې مونږه هُم دا دُعا په شریکه اووائبو:

لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ الْحَلِيمُ الْكَرِيمُ ، سُبْحَانَ اللَّهِ رَبِّ السَّمَوَاتِ السَّبْعِ وَرَبِّ الْعَرْشِ الْعَظِيمِ

صَلَّى اللهُ عَلَى مُحَمَّدٍ

صَلُّوا عَلَى الْحَبِيبِ!

1 ... مجمع الزوائد، کتاب الادعية، باب في كيفية الصلاة... الخ، ۱۰/ ۲۵۳، حدیث: ۱۷۳۰۵

2 ... تاریخ ابن عساکر، ۱۹/ ۱۵۵، حدیث: ۲۳۱۵